Test Booklet Code & Serial No.
प्रश्नपत्रिका कोड व क्रमांक

C

Paper-III
PSYCHOLOGY

Signature and Name of Invigilator

1. (Signature) ....

(Name) ....

2. (Signature) ....

(Name) ....

Seat No. | | | | | | |

(In figures as in Admit Card)

Seat No. ....

(In words)

OMR Sheet No. | | | | | | |

(To be filled by the Candidate)

JAN - 13318

Time Allowed : 2½ Hours] **[Maximum Marks : 150**

Number of Pages in this Booklet : **40** Number of Questions in this Booklet : **75**

Instructions for the Candidates

1. Write your Seat No. and OMR Sheet No. in the space provided on the top of this page.
2. This paper consists of **75** objective type questions. Each question will carry *two* marks. *All* questions of Paper-III will be compulsory, covering entire syllabus (including all electives, without options).
3. At the commencement of examination, the question booklet will be given to the student. In the first 5 minutes, you are requested to open the booklet and compulsorily examine it as follows :
   (*i*) To have access to the Question Booklet, tear off the paper seal on the edge of this cover page. Do not accept a booklet without sticker-seal or open booklet.
   (*ii*) **Tally the number of pages and number of questions in the booklet with the information printed on the cover page. Faulty booklets due to missing pages/ questions or questions repeated or not in serial order or any other discrepancy should not be accepted and correct booklet should be obtained from the invigilator within the period of 5 minutes. Afterwards, neither the Question Booklet will be replaced nor any extra time will be given. The same may please be noted.**
   (*iii*) After this verification is over, the OMR Sheet Number should be entered on this Test Booklet.
4. Each question has four alternative responses marked (A), (B), (C) and (D). You have to darken the circle as indicated below on the correct response against each item.
   Example : where (C) is the correct response.
   (A) (B) ● (D)
5. Your responses to the items are to be indicated in the **OMR Sheet given inside the Booklet only.** If you mark at any place other than in the circle in the OMR Sheet, it will not be evaluated.
6. Read instructions given inside carefully.
7. Rough Work is to be done at the end of this booklet.
8. If you write your Name, Seat Number, Phone Number or put any mark on any part of the OMR Sheet, except for the space allotted for the relevant entries, which may disclose your identity, or use abusive language or employ any other unfair means, you will render yourself liable to disqualification.
9. You have to return original OMR Sheet to the invigilator at the end of the examination compulsorily and must not carry it with you outside the Examination Hall. You are, however, allowed to carry the Test Booklet and duplicate copy of OMR Sheet on conclusion of examination.
10. **Use only Blue/Black Ball point pen.**
11. **Use of any calculator or log table, etc., is prohibited.**
12. **There is no negative marking for incorrect answers.**

विद्यार्थ्यांसाठी महत्त्वाच्या सूचना

1. परिक्षार्थींनी आपला आसन क्रमांक या पृष्ठावरील वरच्या कोपऱ्यात लिहावा. तसेच आपणांस दिलेल्या उत्तरपत्रिकेचा क्रमांक त्याखाली लिहावा.
2. सदर प्रश्नपत्रिकेत 75 बहुपर्यायी प्रश्न आहेत. प्रत्येक प्रश्नास **दोन** गुण आहेत. या प्रश्नपत्रिकेतील **सर्व** प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे. सदरचे प्रश्न हे या विषयाच्या संपूर्ण अभ्यासक्रमावर आधारित आहेत.
3. परीक्षा सुरू झाल्यावर विद्यार्थ्याला प्रश्नपत्रिका दिली जाईल. सुरुवातीच्या 5 मिनीटांमध्ये आपण सदर प्रश्नपत्रिका उघडून खालील बाबी अवश्य तपासून पहाव्यात.
   (*i*) प्रश्नपत्रिका उघडण्यासाठी प्रश्नपत्रिकेवर लावलेले सील उघडावे. सील नसलेली किंवा सील उघडलेली प्रश्नपत्रिका स्विकारू नये.
   (*ii*) **पहिल्या पृष्ठावर नमूद केल्याप्रमाणे प्रश्नपत्रिकेची एकूण पृष्ठे तसेच प्रश्नपत्रिकेतील एकूण प्रश्नांची संख्या पडताळून पहावी. पृष्ठे कमी असलेली/कमी प्रश्न असलेली/प्रश्नांचा चूकीचा क्रम असलेली किंवा इतर त्रुटी असलेली सदोष प्रश्नपत्रिका सुरुवातीच्या 5 मिनिटातच पर्यवेक्षकाला परत देऊन दुसरी प्रश्नपत्रिका मागवून घ्यावी. त्यानंतर प्रश्नपत्रिका बदलून मिळणार नाही तसेच वेळही वाढवून मिळणार नाही याची कृपया विद्यार्थ्यांनी नोंद घ्यावी.**
   (*iii*) वरीलप्रमाणे सर्व पडताळून पहिल्यानंतरच प्रश्नपत्रिकेवर ओ.एम.आर. उत्तरपत्रिकेचा नंबर लिहावा.
4. प्रत्येक प्रश्नासाठी (A), (B), (C) आणि (D) अशी चार विकल्प उत्तरे दिली आहेत. त्यातील योग्य उत्तराचा रकाना खाली दर्शविल्याप्रमाणे ठळकपणे काळा/निळा करावा.
   उदा. : जर (C) हे योग्य उत्तर असेल तर.
   (A) (B) ● (D)
5. या प्रश्नपत्रिकेतील प्रश्नांची उत्तरे **ओ.एम.आर. उत्तरपत्रिकेतच दर्शवावीत.** इतर ठिकाणी लिहिलेली उत्तरे तपासली जाणार नाहीत.
6. आत दिलेल्या सूचना काळजीपूर्वक वाचाव्यात.
7. प्रश्नपत्रिकेच्या शेवटी जोडलेल्या कोऱ्या पानावरच कच्चे काम करावे.
8. जर आपण ओ.एम.आर. वर नमूद केलेल्या ठिकाणा व्यतिरीक्त इतर कोठेही नाव, आसन क्रमांक, फोन नंबर किंवा ओळख पटेल अशी कोणतीही खूण केलेली आढळून आल्यास अथवा असभ्य भाषेचा वापर किंवा इतर गैरमार्गांचा अवलंब केल्यास विद्यार्थ्याला परीक्षेस अपात्र ठरविण्यात येईल.
9. परीक्षा संपल्यानंतर विद्यार्थ्याने मूळ ओ.एम.आर. उत्तरपत्रिका पर्यवेक्षकांकडे परत करणे आवश्यक आहे. तथापी, प्रश्नपत्रिका व ओ.एम.आर. उत्तरपत्रिकेची द्वितीय प्रत आपल्याबरोबर नेण्यास विद्यार्थ्यांना परवानगी आहे.
10. **फक्त निळ्या किंवा काळ्या बॉल पेनचाच वापर करावा.**
11. **कॅलक्युलेटर किंवा लॉग टेबल वापरण्यास परवानगी नाही.**
12. **चुकीच्या उत्तरासाठी गुण कपात केली जाणार नाही.**

PSYCHOLOGY
Paper III
मानसशास्त्र
प्रश्नपत्रिका III

Time Allowed : 2½ Hours] **[Maximum Marks : 150**

Note : This Question Paper contains **Seventy Five (75)** multiple choice questions. Each question carries **Two (2)** marks. Attempt *All* questions.

सूचना : या प्रश्नपत्रिकेत एकूण **पचहत्तर (75)** बहुपर्यायी प्रश्न दिलेले आहेत. प्रत्येक प्रश्नाला **दोन (2)** गुण आहेत. **सर्व** प्रश्न सोडवा.

1. Read the following statements and choose the *correct* answer from the options given below :

   (1) A pneumoencephalogram is also called an air encephalogram

   (2) The procedure involves a lumbar puncture

   (3) CSF is withdrawn and replaced with air, oxygen or helium

   (4) Pneumoencephalograms do not show the ventricular system

   Codes :

   (A) (1) and (2) only

   (B) (1), (2) and (3) only

   (C) (1), (3) and (4) only

   (D) (1), (2), (3) and (4)

1. खालील वाक्ये वाचून **योग्य** पर्याय निवडा :

   (1) न्यूमोएन्सेफॅलोग्राम ला एअर एन्सेफॅलोग्राम असे देखील संबोधतात

   (2) ह्या क्रियेसाठी लंबर पंक्चर करावे लागते संबोधतात (कटि सूचिर्वध)

   (3) सी.एस्.एफ्. काढून हवा भरली जाते, किंवा प्राणवायू अथवा हीलियम भरतात

   (4) न्यूमोएन्सेफॅलोग्राम मध्ये निलय संरचना दिसत नाही

   संकेतांक :

   (A) (1) व (2) फक्त

   (B) (1), (2) व (3) फक्त

   (C) (1), (3) व (4) फक्त

   (D) (1), (2), (3) व (4)

2. Down's syndrome is associated with :

(A) Trisomy 21

(B) Cri du chat syndrome

(C) XXY chromosome combination

(D) XO chromosome aberration

3. Religious leaders are more likely to be :

(A) Charismatic

(B) Transformational

(C) Authoritarian

(D) Task oriented

2. डाउन संलक्षण ह्याच्याशी निगडित आहे :

(A) ट्रायसोमी 21

(B) क्री ड्यू शा संलक्षण

(C) XXY गुणसूत्र संयोग

(D) XO गुणसूत्र विपथन

3. धार्मिक नेते हे बहुतांशी :

(A) करिष्माई

(B) रूपांतरवादी

(C) अधिकारवादी

(D) कार्याभिमुख

4. Match List I with List II and select the *correct* answer using codes given below :

List I

(Theorists)

(P) Freud

(Q) McDougall

(R) Kohlberg

(S) Mayer

List II

(Concepts)

(1) Curiosity instinct

(2) Life instinct

(3) Emotional development

(4) Moral development

Codes :

	(P)	(Q)	(R)	(S)
(A)	(3)	(4)	(1)	(2)
(B)	(1)	(2)	(3)	(4)
(C)	(2)	(1)	(4)	(3)
(D)	(4)	(3)	(2)	(1)

4. यादी I आणि यादी II यामधील जोड्या लावा व पुढील संकेतांकाच्या आधारे उत्तर द्या :

यादी I

(सिद्धांतकार)

(P) फ्रॉइड

(Q) मॅक्डुगल

(R) कोहलबर्ग

(S) मेअर

यादी II

(संकल्पना)

(1) कुतूहल अंत:प्रेरणा

(2) जीवन अंत:प्रेरणा

(3) भावनिक विकास

(4) नैतिक विकास

संकेतांक :

	(P)	(Q)	(R)	(S)
(A)	(3)	(4)	(1)	(2)
(B)	(1)	(2)	(3)	(4)
(C)	(2)	(1)	(4)	(3)
(D)	(4)	(3)	(2)	(1)

5. Preschoolers are able to learn the meaning of words after only a brief encounter. This is also known as :

(A) Synaptic explosion

(B) Word unification

(C) Social speech

(D) Fast mapping

6. Which one of the following is the recent perspectives in Social Psychology ?

(A) Social neuroscience

(B) Behavioural

(C) Evolutionary

(D) Cross-cultural

5. पूर्वशालेय मुले ही लहान प्रसंगाशी सामना केल्यानंतर शब्दांचे अर्थ शिकून घेतात. त्यास असेही म्हणतात :

(A) चेतासंधी स्फोट

(B) शब्द एकत्रीकरण

(C) सामाजिक भाषण

(D) जलद मानचित्रीकरण

6. खालीलपैकी कोणता समाजमानसशास्त्रीय दृष्टिकोन अलीकडचा आहे ?

(A) सामाजिक चेताविज्ञान

(B) वर्तनवादी

(C) उत्क्रांतीवादी

(D) आंतर-सांस्कृतिक

7. Angiography is used to examine the following in the brain :

(A) Myelin distribution

(B) Vascular system

(C) Cell degeneration

(D) Sugar absorption

8. Lumbar punctures can be used to diagnose :

(1) Bacterial meningitis

(2) Viral infections

(3) Brain abcess and tumor

(4) Multiple sclerosis

Codes :

(A) (1) and (2) only

(B) (2) and (3) only

(C) (2), (3) and (4)

(D) (1), (2), (3) and (4)

7. मेंदूतील खालील घटक तपासण्यासाठी एँजिओग्राफीचा उपयोग केला जातो :

(A) मायलिन वितरण

(B) रक्तवहन पद्धत

(C) पेशींचे अध:पतन

(D) शर्करा अवशोषण

8. कटि सूचिर्वधाचा उपयोग ह्यासाठी केला :

(1) बॅक्टीरिअल मस्तिष्कावरणदोष

(2) व्हायरल इन्फेक्शन्

(3) मेंदूतील अब्सेस्

(4) बहुविध दृढन अपदशा

संकेतांक :

(A) (1) व (2) फक्त

(B) (2) व (3) फक्त

(C) (2), (3) व (4)

(D) (1), (2), (3) व (4)

9. Which of the following are the ethical practice(s) observed while using psychological tests ?

(1) Maintaining the test results confidential.

(2) Obtaining informed consent from participants.

(3) Communicating test results to adults only.

Codes :

(A) (1) only

(B) (2) only

(C) (1) and (2)

(D) (2) and (3)

10. Which one of the following is *not* a requirement for the use of Pearson's correlation coefficient ?

(A) Linear relationship

(B) Random sampling

(C) Normal distribution

(D) Large sample size

9. मानसशास्त्रीय चाचण्यांचा वापर करतांना खालीलपैकी कोणते/त्या व्यावसायिक नैतिकतेचे पालन केले जाते ?

(1) चाचणीचे गुण/निकाल गुप्त ठेवणे

(2) सहभागी व्यक्तींकडून माहितीपूर्ण संमती घेणे

(3) चाचणीचे गुण/निकाल फक्त प्रौढ व्यक्तींनाच देणे

संकेतांक :

(A) फक्त (1)

(B) फक्त (2)

(C) (1) आणि (2)

(D) (2) आणि (3)

10. पिअरसन सहसंबंध गुणांकाचा वापर करतांना खालीलपैकी कशाची आवश्यकता नसते ?

(A) रेखीय सहसंबंध

(B) अनियत नमुना निवड

(C) सामान्य वितरण

(D) मोठी नमुना संख्या

11. Carl Roger's belief that "people possess an innate push toward positive growth and change" is called :

(A) Self-fulfillment

(B) Need for achievement

(C) Striving for superiority

(D) Unconditional positive regard

12. In regard to the relationship between Torrance test scores and intelligence test scores :

(A) there is a pattern of very high correlation

(B) the relationship is substantial but only in children

(C) there is a pattern of low correlations

(D) there is a significant relationship but only in the elderly

11. कार्ल रोजरचे असे मानने आहे की लोकांमध्ये एक उपजत उर्मी असून ती सकारात्मक विकास आणि बदल याकडे घेवून जाते, त्याचे नांव :

(A) स्व-परिपुत्ती

(B) संपादन प्रेरणेची गरज

(C) श्रेष्ठत्वासाठी झगडणे

(D) विनाअट सकारात्मक मान

12. टोरान्सच्या चाचणीतील प्राप्तांक आणि बुद्धिमत्ता चाचणीतील प्राप्तांकाच्या संदर्भातील संबंध :

(A) अत्यंत उच्च सहसंबंधाचा आकृतीबंध आहे

(B) संबंध भरीव आहेत पण फक्त मुलांमध्ये

(C) कमी सहसंबंधाचा आकृतीबंध आहे

(D) लक्षणीय संबंध आहे पण फक्त वृद्धांबाबत

13. Cognitive consonance occurs when :

(A) A person devaluates importance of cognition

(B) Two cognitions have nothing in common

(C) A cognition contradicts an initial thought or belief

(D) State of harmony and internal consistency arising from compatibility among a person's attitudes, behaviour etc.

13. बोधनिक संवाद घडून येतो जेव्हा :

(A) व्यक्ती बोधनिकतेचे महत्त्व अवमूल्यंकृत करते

(B) दोन बोधनिकतेत समान काहीही नसते

(C) प्रारंभिक विचार अथवा श्रद्धाशी बोधनिकता विरोधाभासी होते

(D) व्यक्तीच्या अभिवृत्ती, वर्तन इ.तून अनुरूप अशी अंतर्गत सुसंगती व मेळाची स्थिती निर्माण होते

14. Which of the following mnemonics are used for improvement of memory ?

(1) Imagery

(2) Method of loci

(3) Organization

(4) Closure

Codes :

(A) (1) and (2)

(B) (1) and (3)

(C) (2) and (3)

(D) (3) and (4)

14. खालीलपैकी कोणती स्मृती साहाय्यके स्मृतीमध्ये सुधारणा करण्यासाठी वापरली जातात ?

(1) प्रतिमा

(2) खुंटी पद्धती

(3) संघटन

(4) बंदीस्तता

संकेतांक :

(A) (1) आणि (2)

(B) (1) आणि (3)

(C) (2) आणि (3)

(D) (3) आणि (4)

15. An operantly conditioned response that is very durable and relatively hard to extinguish is said to show :

(A) High association with reinforcement

(B) Low association with reinforcement

(C) High resistance to extinction

(D) Low resistance to extinction

16. When noise presentation is responded to with a "no" (for signal presence) it is called a :

(A) hit

(B) correct rejection

(C) miss

(D) fabe alarm

15. साधक अभिसंधित अनुक्रिया जी टिकाऊ आणि विलोपीत होण्यासाठी सापेक्षत: अवघड असते त्यास म्हणतात :

(A) प्रबलीकरणांशी उच्चतर साहचर्य

(B) प्रबलीकरणांशी अल्पस्तर साहचर्य

(C) विलोपनासाठी उच्चतर प्रतिकार

(D) विलोपनासाठी अल्पस्तर प्रतिकार

16. जेव्हा प्रयुक्त ध्वनी सादरीकरणाला नाही (संकेत सादरीकरण नाही) अशी प्रतिक्रिया देतो त्याला :

(A) हिट

(B) अचूक अस्वीकार

(C) मिस

(D) मिथ्या सावधान

17. Weber's fraction is a measure of :

(A) Absolute threshold

(B) Difference threshold

(C) Sensory adaptation

(D) Approximate threshold

18. Folie à deux is a type of :

(A) Anxiety disorder

(B) Depressive disorder

(C) Delusional disorder

(D) Sleep disorder

19. Which of the following are the components of training programme evaluation ?

(1) Reaction

(2) Learning

(3) Positive attitude

(4) Result

Codes :

(A) (1) and (2)

(B) (2) and (3)

(C) (1), (2) and (3)

(D) (1), (2) and (4)

17. वेबर ह्यांचा अंशिक ह्याचे माप होय :

(A) निरपेक्ष सीमा

(B) भेद सीमा

(C) वेदनिक प्रतियोजन

(D) संनिकट सीमा

18. फोली आ द ही विकृती खालील प्रकारात मोडते :

(A) चिंता विकृती

(B) अवसाद विकृती

(C) विभ्रम विकृती

(D) निद्रा विकृती

19. प्रशिक्षण कार्यक्रमांचे मूल्यांकन करण्यासाठी खालीलपैकी कोणते घटक आहेत ?

(1) प्रतिक्रिया

(2) अध्ययन

(3) सकारात्मक दृष्टिकोन

(4) फलिते

संकेतांक :

(A) (1) आणि (2)

(B) (2) आणि (3)

(C) (1), (2) आणि (3)

(D) (1), (2) आणि (4)

20. Which of the following is *not true* about the dialogic teaching ?

(A) It is collective

(B) It is individualistic

(C) It is reciprocal

(D) It is cumulative

21. According to Kohlberg, moral development proceeds from a concern with :

(1) Rewards and punishment

(2) Through a focus on social conventions and rules

(3) Toward a sense of Universal Moral Principle

(4) The development of super-ego

Select the *correct* option from the codes given below :

Codes :

(A) (1), (3) and (4) only

(B) (2), (3) and (4) only

(C) (1), (2) and (3) only

(D) (1), (2) and (4) only

20. खालीलपैकी कोणते विधान संवादवादी शिकविण्याशी संबंधित **नाही** ?

(A) ते सामूहिक आहे

(B) ते व्यक्तिधिष्ठीत आहे

(C) ते पारस्परीक आहे

(D) ते संचयी आहे

21. कोहलबर्गनुसार, नैतिक विकासाची सुरुवात ह्या संबंधातून होते :

(1) पारितोषिक आणि शिक्षा

(2) सामाजिक रूढी आणि नियमकेंद्रित करून

(3) वैश्विक नैतिक तत्त्वाधारे

(4) पराअहमच्या विकासातून

खाली दिलेल्या संकेताकातून **योग्य** पर्याय निवडा :

संकेतांक :

(A) (1), (3) आणि (4) फक्त

(B) (2), (3) आणि (4) फक्त

(C) (1), (2) आणि (3) फक्त

(D) (1), (2) आणि (4) फक्त

22. Which period of development is characterized by establishing independence, developing an identity and thinking more abstractly ?

(A) Middle childhood

(B) Late childhood

(C) Adolescence

(D) Early adulthood

23. Electromyography is the electrical analysis of :

(A) Muscles

(B) Bones

(C) Muscles and bones

(D) Blood flow

22. विचार अधिक अमूर्ततेने करणे, स्वातंत्र्य प्रस्थापित करणे आणि स्व-ओळखीचा विकास इ. वैशिष्ट्ये असणारा विकासाचा कोणता कालावधी आहे ?

(A) मध्य बाल्यावस्था

(B) उत्तर बाल्यावस्था

(C) कुमारावस्था

(D) पूर्व प्रौढावस्था

23. इलेक्ट्रोमायोग्राफी हा खालील घटकांचा विद्युत अभ्यास होय :

(A) स्नायू

(B) अस्थी

(C) स्नायू व अस्थी

(D) रक्ताभिसरण

24. If X_1, X_2 and X_3 are predictor variables and Y is the criterion variable, which one of the following will produce the coefficient of multiple correlation ?

(A) Correlation of X_1 with Y

(B) Correlation of X_1, X_2 and X_3

(C) Correlation of X_1, X_2, X_3 and Y

(D) Correlation of X_1, X_2 and X_3 with Y

25. The existential-humanistic approach typically states that humans have an inborn drive to :

(A) Maintain equilibrium

(B) Self-actualize

(C) Reduce tension

(D) Increase ego-strength

24. जर X_1, X_2 आणि X_3 हे पूर्वकथन परिवर्त्य असतील आणि Y हा निकष परिवर्तक असेल तर खालीलपैकी कोणता पर्याय बहुविध सहसंबंध दाखवितो ?

(A) X_1 चा Y शी असलेला सहसंबंध

(B) X_1, X_2 आणि X_3 यामधील सहसंबंध

(C) X_1, X_2, X_3 आणि Y यामधील सहसंबंध

(D) X_1, X_2 आणि X_3 यांचा Y शी असलेला सहसंबंध

25. अस्तित्ववादी-मानवतावाद दृष्टिकोन मुख्यता सांगतो की, मानवामध्ये ही एक उपजत प्रेरणा आहे :

(A) संतुलन साधने

(B) स्व-संपादन

(C) तनाव कमी करणे

(D) अहंची ताकद वाढविणे

26. An external goal that has the capacity to motivate behaviour is referred to as :

(A) An incentive

(B) A drive

(C) A homeostatic mechanism

(D) An expectancy

27. Which component of an emotion refers to the bodily arousal of that emotion ?

(A) Cognitive

(B) Physiological

(C) Affective

(D) Behavioural

26. वर्तनाला प्रेरीत करणाऱ्या बाह्य ध्येयाच्या क्षमतेस असे संबोधले जाते :

(A) प्रोत्साहन

(B) प्रचोदना

(C) स्थिती स्थापकत्व यंत्रणा

(D) अपेक्षा

27. भावनेचा कोणता घटक त्या भावनेसाठी शारीरिक उत्तेजनाच्या संदर्भाने आहे ?

(A) बोधनिक

(B) शरीरशास्त्रीय

(C) भावात्मक

(D) वर्तनात्मक

28. A person's knowledge about the world is also known as their :

(A) Semantic memory

(B) Implicit memory

(C) Consciousness

(D) Long-term memory

29. Loss of memory for events that a person experienced prior to some traumatic injury to the brain is called :

(A) Proactive interference

(B) Retractive interference

(C) Anterograde amnesia

(D) Retrograde amnesia

28. व्यक्तीचे जगाविषयीचे ज्ञानास असेही म्हणतात :

(A) अर्थवाही स्मृती

(B) अव्यक्त स्मृती

(C) बोधावस्था

(D) दीर्घकालीन स्मृती

29. मेंदूला झालेल्या क्लेशकारक ईजेपूर्वी व्यक्तीने अनुभवलेल्या घटनासाठीच्या स्मृती (ऱ्हास) नुकसानीस असेही म्हणतात :

(A) पूर्वलक्षी निरोधन

(B) भूतलक्षी निरोधन

(C) उत्तरकालीक स्मृतिलोप

(D) पूर्वकालीक स्मृतिलोप

30. In signal detection a liberal criterion will produce points :

(A) Below no bias line

(B) Near no bias line

(C) Above no bias line

(D) Far below no bias line

31. Paraphilias are disorders pertaining to :

(A) Sexual functioning

(B) Sleep

(C) Appetite

(D) Social behaviours

32. Visioning exercise in organization has the primary objective of :

(A) Improving visual acuity among employees

(B) Enhancing leadership effectiveness

(C) Training employees to enhance commitment to organization

(D) Bridging the gap between individual and organization's goals

30. संकेत शोधनात प्रतिक्रियेचा उदार निकष असल्यास आलेखात बिंदु खालील प्रकारे आढळेल :

(A) पूर्वाग्रह नसलेल्या रेषेच्या खाली

(B) पूर्वाग्रह नसलेल्या रेषेच्या जवळ

(C) पूर्वाग्रह नसलेल्या रेषेच्या वर

(D) पूर्वाग्रह नसलेल्या रेषेच्या बऱ्याच खाली

31. पॅराफीलिया ह्या विकृती खालील कार्यांशी निगडित आहेत :

(A) लैंगिक कार्य

(B) निद्रा

(C) भूक

(D) सामाजिक वर्तन

32. संघटनांमध्ये भविष्यातील ध्येयधोरणांच्या निश्चितीसाठी राबविल्या जाणाऱ्या बैठकांचा मूलभूत उद्देश हा असतो :

(A) कर्मचाऱ्यांची दृष्टी तीक्ष्णता वाढविणे

(B) नेतृत्वाच्या प्रभावीकरणात वाढ करणे

(C) कर्मचाऱ्यांची संघटनेतील बांधिलकी वाढवण्यासाठी प्रशिक्षण देणे

(D) कर्मचारी आणि संघटन यांच्या उद्दीष्टांमधील दरी कमी करणे

33. Which of the following is *not true* about the principle of growth and development ?

(A) Development is predictable

(B) Development is spiral and non-linear

(C) It moves from specific to general

(D) Development is non-spiral and linear

33. वाढ व विकास तत्त्वांविषयी खालीलपैकी कोणते विधान **सत्य** नाही ?

(A) विकासाविषयी भविष्यकथन करता येते

(B) विकास हा आवर्ती असून अरेखीय आहे

(C) विकास विशिष्टाकडून सामान्यतेकडे जातो

(D) विकास हा अ-आवर्ती आणि रेखीय असतो

34. According to Erikson, individuals in late adulthood engage in looking back over their lives, evaluating their experiences, and coming to terms with decisions. This is also known as :

(A) ego transcendence *Vs.* ego preoccupied

(B) acceptance of growing old

(C) generativity *Vs.* stagnation

(D) ego integrity *Vs.* despair

34. एरिक्सनच्या मतानुसार, उत्तर प्रौढावस्थेत गतजीवनाकडे वळून पाहण्यात व्यग्र असतात, आपल्या गत अनुभवाचे मूल्यमापन करतात आणि एका निर्णयाप्रत येतात, त्यास असेही म्हणतात :

(A) अहंम श्रेष्ठत्व **विरुद्ध** अहंम व्यापित्व

(B) वृद्ध होत आहोत याचा स्वीकार करणे

(C) उत्पादनशीलता **विरुद्ध** स्थिरता

(D) अहंम अखंडत्व **विरुद्ध** निराशा

35. Who developed the first major theory that emphasized the role of social and cultural context in cognition and language development ?

(A) Lev Vygotsky

(B) Noam Chomsky

(C) Roger Brown

(D) Freud

35. बोधनिकता आणि भाषा विकासात सामाजिक आणि सांस्कृतिक संदर्भाच्या भूमिकेवर भर देणारा प्रथम मुख्य सिद्धांत कोणी विकसित केला ?

(A) लेव्ह वागोटस्की

(B) नोम चोम्स्की

(C) रॉजर ब्रॉऊन

(D) फ्रॉईड

36. Evoked potentials are also called :

(A) nuclear potentials

(B) seizure potentials

(C) cognitive potentials

(D) event related potentials

36. आहुत विभव ह्यांना असेही संबोधतात :

(A) केंद्रक विभव

(B) आपस्मारी विभव

(C) बोधक विभव

(D) घटनेशी निगडित विभव

37. MRI or magnetic resonance imaging :

(1) Depends on hydrogen proton alignment.

(2) Provides superior pictures than CT.

(3) Results from a combination of radio waves and magnetic field.

(4) Requires radioactive isotopes.

Codes :

(A) (1) and (2) only

(B) (2) and (3) only

(C) (1), (2) and (3) only

(D) (1), (2) (3) and (4)

37. एम्.आर.आय. मध्ये हे घटक असतात :

(1) हायड्रोजन प्रोटोनचे रेषीकरण

(2) सी.टी. पेक्षा चांगले चित्रण

(3) रेडियो लहरी व चुंबक क्षेत्राचा एकत्रित परिणाम

(4) रेडियोॲक्टिव्ह आयझोटोपची गरज

संकेतांक :

(A) (1) व (2) फक्त

(B) (2) व (3) फक्त

(C) (1), (2) व (3) फक्त

(D) (1), (2) (3) व (4)

38. An analysis of variance is conducted on the data in a 3 × 3 factorial design (two factors, each having three levels) involving one dependent variable. For this analysis, what would be the total number of interaction terms ?

(A) One

(B) Two

(C) Six

(D) Nine

39. Popular responses on the Rorschach are always :

(A) Infrequent

(B) Space responses

(C) F+ responses

(D) F– responses

38. संशोधनात एक परतंत्र परिवर्तकाचा अभ्यास करतांना 3 × 3 घटक आराखडा (दोन घटक, प्रत्येकी तीन पातळ्या) वापरून प्रचरण विश्लेषण करण्यात आले. या विश्लेषणात किती अंतक्रियांचे मापन केले जाईल ?

(A) एक

(B) दोन

(C) सहा

(D) नऊ

39. रोरशा चाचणीवरील लोकप्रिय अनुक्रिया या नेहमी :

(A) वारंवार असणाऱ्यत

(B) स्थल अनुक्रिया

(C) F+ अनुक्रिया

(D) F– अनुक्रिया

40. Which of the following behaviour is consistent with a drive theory of motivation ?

(A) Eating an apple when hungry

(B) Eating dessert after a large meal

(C) Looking up information in the encyclopedia

(D) Studying hard to earn an 'A' on the test

41. Cannon-Bard theory of emotion focuses on which determinants of emotion ?

(A) Psychological

(B) Behavioural

(C) Cognitive

(D) Neural

40. खालीलपैकी कोणते वर्तन हे प्रेरणेच्या प्रचोदन सिद्धांताशी सुसंगत आहे ?

(A) भूक असेल तेव्हा ॲपल खाणे

(B) भरपूर (पोटभर) जेवनानंतर मिष्ठान्न खाणे

(C) ज्ञानकोशातून माहिती शोधणे

(D) परीक्षेत 'A' Grade साठी परीश्रमपूर्वक अभ्यास करणे

41. भावनेच्या कोणत्या निर्धारकांवर कॅनन-बार्डचा भावनेचा सिद्धांत लक्ष केंद्रित करतो ?

(A) मानसशास्त्रीय

(B) वर्तनात्मक

(C) बोधात्मक

(D) मज्जासंस्था

42. One of the most effective ways to make our memory distinctive is to use :

(A) Mental cues

(B) Mental rehearsal

(C) Mental imagery

(D) Mental concentration

43. Which of the following is *not* a memory stage included in the Atkinson-Shiffrin's model of memory ?

(A) Long-term memory

(B) Short-term memory

(C) Semantic memory

(D) Sensory memory

42. अनेक मार्गांपैकी अतिशय परिणामकारक मार्ग आहे ज्यातून आपली स्मृती स्पष्ट होण्यासाठी उपयोग/वापर याद्वारे होतो :

(A) मानसिक

(B) मानसिक तालीम

(C) मानसिक प्रतिमा

(D) मानसिक एकाग्रीकरण

43. खालीलपैकी ॲटकिन्सन-शिफ्रीनच्या स्मृती प्रारूपामध्ये स्मृतीची अवस्था याचा समावेश **नाही** ?

(A) दीर्घ-कालीन स्मृती

(B) अल्प-कालीन स्मृती

(C) अर्थपर स्मृती

(D) वेदनिक स्मृती

44. The law of Pragnanz states that of all available possibilities :

(A) the most familiar will be perceived

(B) the best, simplest, most stable will be perceived

(C) the largest will be perceived

(D) the smallest will be perceived

45. Researchers have demonstrated that poor children perceive coins as :

(A) Smaller than they actually are

(B) Larger than they actually are

(C) About the same size as they actually are

(D) Sometimes larger and sometimes smaller than they actually are

44. प्रेग्नान्झची उपपत्ती असे सांगते की ह्यांचे संवेदन संभवते :

(A) सर्वात परिचित

(B) सोपे, चांगले व अचल संघटन

(C) सर्वात मोठे

(D) सर्वात लहान

45. संशोधकांनी दाखवून दिले आहे की गरीब मुलांना नाणी :

(A) खऱ्या आकारापेक्षा लहान दिसतात

(B) खऱ्या आकारापेक्षा मोठी दिसतात

(C) ज्या आकाराची आहेच तेवढीच दिसतात

(D) कधी आहेत त्यापेक्षा मोठी तर कधी त्यापेक्षा लहान दिसतात

46. Alanon is a group intervention approach for families of people with :

(A) mental retardation

(B) alcoholism

(C) cancer

(D) alzheimer's disease

47. Tendency of a person to be less productive in a group than working individually is known as :

(A) Group pressure

(B) Group conformity

(C) Social loafing

(D) Social support

46. 'ॲलानॉन' ही गट उपचार पद्धती खालील रुग्णांच्या कुटुंबियांसाठी वापरण्यात येते :

(A) मतिमंद

(B) मद्यपान आसक्ती

(C) कर्करोग

(D) एल्झायमर्स रोग

47. समूहात काम करतांना व्यक्ती, एकटे काम करू शकते त्यापेक्षा कमी करते या प्रवृत्तीस .... असे म्हणतात.

(A) समूह दबाव

(B) समूह अनुसारिता

(C) सामाजिक कुचराई

(D) सामाजिक पाठिंबा

48. An inclusive approach to education :

(A) "Mainstreams" special children

(B) Accommodates a diverse range of learners

(C) Integrates special children

(D) Creates a special division for special children

49. According to Bronfenbrenner's approach to human development, Macrosystem represents :

(A) broader influences on an individual

(B) binds children to parents, student to teachers etc.

(C) larger cultural influences on an individual

(D) immediate influences on an individual

48. शिक्षणाचा समावेशक दृष्टिकोन म्हणजे :

(A) विशेष मुलांना मुख्य प्रवाहात आणणे

(B) भिन्न क्षमतांच्या अध्ययनार्थीना समाविष्ट करणे

(C) विशेष मुलांना एकत्र जोडते

(D) विशेष मुलांसाठी विशेष तुकडी तयार करणे

49. ब्रॉनफेनब्रेनर्सच्या मतानुसार, मानवी विकासाचा दृष्टिकोण, स्थूल रचना प्रतिनिधित्व करतो :

(A) अतिव्याप्त प्रभाव व्यक्तीवर टाकतात

(B) विद्यार्थी ते शिक्षक, मुले ते पालक ई. ना बांधतात.

(C) मोठ्या प्रमाणावर सांस्कृतिक प्रभाव व्यक्तीवर टाकतात.

(D) तात्काळ प्रभाव व्यक्तीवर टाकतात

50. A method that social psychologists use to measure subjective well-being of an individual is to :

(A) use a questionnaire

(B) use a lie detector

(C) ask a friend

(D) ask a parent

51. Effort to fend off stressful situations before they occur are called :

(A) Emotion-focused coping

(B) problem-focused coping

(C) Self-efficacy

(D) Proactive coping

52. The cultural test bias hypothesis states :

(A) group differences reflect artifacts of the test

(B) difference in performance is due to differences in culture

(C) the bias resides in cultural aspects like poverty

(D) we need to test the entire culture to assess bias

50. व्यक्तीचे वैयक्तिक समाधान/कुशल याचे मापन करण्यासाठी समाज मानसशास्त्रज्ञ या पद्धतीचा वापर करतात :

(A) प्रश्नावली पद्धत

(B) असत्य शोधक

(C) मित्राला विचारणे

(D) पालकाला विचारणे

51. तणावपूर्ण परिस्थिती निर्माण होण्यापूर्वी तशी परिस्थिती निर्माण न होण्यासाठी प्रयत्न करणे यास असे म्हणतात :

(A) भावनाकेंद्री साधक वर्तन

(B) समस्याकेंद्री साधक वर्तन

(C) स्वप्रभावीपणा

(D) स्वयंप्रेरित साधक वर्तन

52. सांस्कृतिक चाचणी पूर्वग्रह अभ्युपगम हे दाखविते की :

(A) समूहातील भेद मुळातच चाचणीतील कृत्रिमतेचे निर्देशक आहेत

(B) सांस्कृतिक फरकामुळे निवर्तनात फरक असतो

(C) संस्कृतीमधील गरिबीसारख्या वैशिष्ट्यां-मध्ये पूर्वग्रह वसलेले असतात

(D) पूर्वग्रह मूल्यांकनासाठी संपूर्ण संस्कृतीची चाचणी घेणे आपणास आवश्यक आहे

53. Strictly speaking, a typical true-false personality scale is an example of a(n) scale :

(A) nominal

(B) ordinal

(C) ratio

(D) interval

54. For an experiment comparing more than two treatment conditions you should use analysis of variance rather than separate *t*-tests because :

(A) A test based on variance is more sensitive

(B) You are less likely to make a mistake in the computation of ANOVA

(C) ANOVA has less risk of Type II error

(D) ANOVA has less risk of a Type I error

53. स्पष्टच बोलायचं झालंतर वैशिष्ट्यपूर्ण व्यक्तिमत्त्व चाचणी की जी खरे-खोटे अशा पर्यायांचा वापर करते, ते या मापनीचे एक उदाहरण आहे :

(A) नाममात्र मापनी

(B) क्रमवाचक पद मापनी

(C) गुणोत्तर मापनी

(D) सम-अंतर मापनी

54. एका प्रयोगात दोन पेक्षा जास्त संस्करण स्थितींची तुलना करत असतांना प्रयोगकर्त्यांने टी-संख्याशास्त्रीय चाचणी वापरण्याऐवजी प्रचरण विश्लेषण तंत्राचा वापर करावा, कारण :

(A) प्रचरणावर आधारित चाचणी ही जास्त संवेदनशील असते

(B) प्रचरण विश्लेषण करतांना तुम्ही चूक करण्याची शक्यता कमी आहे

(C) प्रचरण विश्लेषणात टाईप II प्रमाद घडण्याचा धोका कमी आहे

(D) प्रचरण विश्लेषणात टाईप I प्रमाद घडण्याचा धोका कमी आहे

55. Which of the following pair of psychotherapeutic orientations adopt a basically optimistic view of life ?
   (A) Cognitive-behavioural and experimental
   (B) Cognitive-behavioural and psychoanalytic
   (C) Experimental and existential
   (D) Existential and psycho-analytic

56. Which of the following traits are more associated with creativity ?
   (1) Low intelligence and persistence.
   (2) Moderate to high intelligence and curiosity.
   (3) Non-conformity and persistence.

   Codes :
   (A) (1) and (2)
   (B) (2) and (3)
   (C) (1) and (3)
   (D) (1), (2) and (3)

55. मानसोपचार पद्धतींची खालीलपैकी कोणती जोडी मानवी जीवनाविषयी मुळातच सकारात्मक दृष्टिकोन स्वीकारते ?
   (A) बोधनात्मक-वर्तनवादी आणि अनुभवाष्ठित
   (B) बोधनात्मक-वर्तनवादी आणि मनोविश्लेषणवाद
   (C) अनुभववादी आणि अस्तित्ववादी
   (D) अस्तित्ववादी आणि मनोविश्लेषणवाद

56. खालीलपैकी कोणते गुण सृजनशीलतेशी अधिक संबंधित आहेत ?
   (1) कमी बुद्धिमत्ता आणि चिकाटी
   (2) मध्यम ते उच्च बुद्धिमत्ता आणि जिज्ञासा (कुतूहल)
   (3) अन-अनुरूपता/अन-अनुसरिता आणि चिकाटी

   संकेतांक :
   (A) (1) आणि (2)
   (B) (2) आणि (3)
   (C) (1) आणि (3)
   (D) (1), (2) आणि (3)

57. Creativity is otherwise known as :

(A) Imaginative thinking

(B) Insightful thinking

(C) Autistic thinking

(D) Convergent thinking

58. In 'simple heuristics', rather than aiming for the best solution to a problem, people tend to choose the first alternative that gives an acceptable solution to the problem. This is known as :

(A) a judgement call

(B) satisficing

(C) choosing among alternatives

(D) solution-focused coping

57. सृजनशीलतेचे दुसरे नाव :

(A) काल्पनिक विचार

(B) अंतर्दृष्टी/मर्मदृष्टी विचार

(C) स्वमग्न विचार

(D) संलक्षी विचार

58. सरळ नवगामी विचारात, समस्येच्या उत्तम समाधानासाठी ध्येय निश्चित न करता, लोकांचा कल पहिला पर्याय निवडण्याकडे असतो कारण ते समस्येचे मान्य/स्वीकृत उत्तर देते. त्यास म्हणतात :

(A) निर्णयन

(B) समाधान

(C) पर्यायामधून निवड करणे

(D) निरसन-केंद्रित

59. Skinner believed that reinforcement was necessary for an operant behaviour to be acquired. Observational learning, however, demonstrates that a behaviour can also be acquired as a result of :

(A) Punishment

(B) Classical conditioning

(C) Observing another individual's behaviour and the reinforcement of his behaviour

(D) Instinctive drift

60. Behaviour modification programmes may be designed to :

(A) increase response strength

(B) reduce response strength

(C) either increase or decrease response strength

(D) neither increase nor decrease response strength

59. स्किनरची अशी धारणा होती की, साधकवर्तन संपादित करण्यासाठी प्रबलीकरण हे आवश्यक असते. निरीक्षणात्मक अध्ययनात, प्रात्यक्षिकासह दाखवले जाते की, वर्तन हे परिपाक म्हणून संपादन केले जाऊ शकते :

(A) शिक्षा

(B) अभिजात अभिसंधान

(C) इतर व्यक्तीच्या वर्तनाचे निरीक्षण केले जाते आणि त्याच्या वर्तनाचे प्रबलीकरण

(D) सहजप्रवृती (अंत:प्रेरणा) बरोबर वाहणे

60. वर्तन परिवर्तन कार्यक्रमाची आखणी यासाठी केली जाऊ शकते :

(A) अनुक्रियाची शक्ती वाढवणे

(B) अनुक्रियाची शक्ती कमी करणे

(C) अनुक्रियाची शक्ती कमी करणे अथवा वाढवणे

(D) अनुक्रियाची शक्ती कमी अथवा वाढवली जात नाही

61. "Automatic thoughts" is a term encountered in the following model of psychotherapy :
(A) Mindfulness based approaches
(B) Hypnotherapy
(C) Cognitive behaviour therapy
(D) dialectical behaviour therapy

62. Match List I with List II and select the *correct* answer using codes given below :

List I
(Theorists)
(P) Alderfer
(Q) Herzberg
(R) Vroom
(S) Maslow

List II
(Theories)
(1) Hierarchy of needs
(2) Valence
(3) Two-factors
(4) ERG needs

Codes :

	(P)	(Q)	(R)	(S)
(A)	(4)	(3)	(2)	(1)
(B)	(3)	(4)	(1)	(2)
(C)	(1)	(2)	(3)	(4)
(D)	(2)	(1)	(4)	(3)

61. "स्वयंचलित विचार" हे शब्द मानसोपचारातील प्रतिरूपात आढळते :
(A) मनोव्यापारावर (माइंडफुल) आधारित उपचार पद्धती
(B) संमोहनावर आधारित उपचार पद्धती
(C) बोधात्मक-वर्तन आधारित उपचार पद्धती
(D) डायलेक्टिकल वर्तन उपचार पद्धती

62. यादी I आणि यादी II यांची जुळणी करा. पुढील संकेतांचा वापर करून **योग्य** उत्तर द्या :

यादी I
(शास्त्रज्ञ)
(P) अल्डरफर
(Q) हर्झबर्ग
(R) व्रुम
(S) मॅसलो

यादी II
(सिद्धांत)
(1) गरजांची अधीश्रेणी
(2) संयुजा
(3) द्विघटक
(4) ई.आर.जी. गरजा

संकेतांक :

	(P)	(Q)	(R)	(S)
(A)	(4)	(3)	(2)	(1)
(B)	(3)	(4)	(1)	(2)
(C)	(1)	(2)	(3)	(4)
(D)	(2)	(1)	(4)	(3)

63. **A** : OECD attempts to study the economic importance of education.

R : Educational attainments have a significant effect on countries' economic performance.

(A) A and R are both true and R is the correct explanation for A

(B) A and R are both true but R is not the correct explanation for A

(C) A is true but R is false

(D) A is false but R is true

64. In general, when it comes to infants cognitive development, it appears that Piaget :

(A) overestimated infants

(B) underestimated infants

(C) was more accurate about cognitive development

(D) overestimated the role of culture

65. Reciprocal helping and kin selection are two main kinds of helping, according to the :

(A) arousal : cost-reward model

(B) empathy-altruism hypothesis

(C) negative state relief model

(D) evolutionary perspective

63. **A** : ओ.ई.सी.डी. ही संस्था शिक्षणाचे आर्थिक महत्त्व अभ्यासणाचा प्रयत्न करते.

R : शैक्षणिक यशाचा देशाच्या आर्थिक कामागिरीवर महत्त्वाचा परिणाम होतो.

(A) A आणि R हे दोन्ही बरोबर आहे आणि R हे A चे योग्य स्पष्टीकरण आहे

(B) A आणि R हे दोन्ही बरोबर आहे परंतु R हे A चे योग्य स्पष्टीकरण नाही

(C) A बरोबर आहे परंतु R हे चूक आहे

(D) A चूक आहे परंतु R हे बरोबर आहे

64. सामान्यत: अर्भकाच्या बोधनिक विकासाचा विषय येतो, तेव्हा पियाजेने :

(A) अर्भकांविषयी अतिगणन केले

(B) अर्भकांविषयी अवगणन केले

(C) बोधनिक विकासाबाबत अधिक अचूक होता

(D) संस्कृतीच्या भूमिकेचे अतिगणन केले

65. पारस्परिक मदत आणि आप्तसंबंध निवडणे हे मदत वर्तनाचे दोन मुख्य प्रकार या प्रारूपानुसार आहेत :

(A) जागरण : किंमत-प्रतिफल प्रारूप

(B) तदनुभूती-परहित अभ्युपगम

(C) नकारात्मक-स्थिती मदत प्रारूप

(D) उत्क्रांतीवादी सिद्धांत

66. People are most likely to be in a state of cognitive dissonance if they :

(A) Experience no physiological around

(B) Engage in attitude-inconsistent behaviour

(C) Engage in attitude-consistent behaviour

(D) Experience negative un-foreseeable consequences

67. Ordinal scales :

(A) involve rank

(B) have true zero

(C) have equal intervals

(D) have an arbitrary zero

66. लोक बऱ्याचदा विसंवादी बोधावस्तेत असतात ते जेंव्हा :

(A) शारीरिक जागरण अनुभवत नाही

(B) दृष्टिकोन-विसंगत वर्तन करतात

(C) दृष्टिकोन-सुसंगत वर्तन करतात

(D) अकल्पित नकारात्मक परिणाम अनुभवतात

67. क्रमवाचक श्रेणीमध्ये :

(A) पद/गुणानुक्रम असतो

(B) वास्तव शून्याचा समावेश असतो

(C) समअंतराचा समावेश होतो

(D) काल्पनिक शून्याचा अंतरभाव होतो

68. A psychologist who claims that Test X can predict a behaviour with 100% accuracy, most likely is breaking the ethical principle of :

(A) competence

(B) integrity

(C) respect of privacy

(D) concern for others' welfare

68. एक मानसशास्त्रज्ञ जेंव्हा असे सांगतो की एक्स चाचणी एखाद्या वर्तनाचे 100% पूर्वकथन करते, तर ती व्यक्ती .... या नैतिक तत्त्वांचे उल्लंघन करत आहे.

(A) सक्षमता

(B) एकात्मता

(C) गोपनीयता आदर

(D) इतरांच्या लोककल्याणाची काळजी

69. A repeated measure experiment and an independent measure experiment both produce *t*-statistics with $df = 20$. Which experiment used more subjects ?

(A) They both used $n = 21$ subjects

(B) They both used $n = 22$ subjects

(C) Independent measures

(D) Repeated measures

69. जर पुनरावृत्ती मापन प्रयोग आणि स्वतंत्र मापन प्रयोग हे दोघेही टी-संख्याशास्त्रीय मूल्य दर्शवितात की ज्याची मुक्ती प्रमाण संख्या वीस ($df = 20$) आहे. तर कोणत्या प्रयोगात जास्त प्रयुक्तांचा वापर झाला ?

(A) दोन्ही प्रयोगात $n = 21$ प्रयुक्त वापरले

(B) दोन्ही प्रयोगात $n = 22$ प्रयुक्त वापरले

(C) स्वतंत्र मापन प्रयोग

(D) पुनरावृत्ती मापन प्रयोग

70. The notion that abnormality is due to denial of thoughts and feelings because self-actualization has been thwarted is found in the :

(A) Psychodynamic approach

(B) Existential-humanistic approach

(C) Behavioural approach

(D) Biological-medical approach

71. Guilford's tests are typically characterized by :

(A) Highly creative instructions

(B) One correct answer per item

(C) Very brief time periods

(D) Lack of a theoretical framework

70. अपसामान्यता ही स्वसंपादनाच्या वैफल्याविषयीचे विचार व भावना नाकारल्यामुळे येते हा विचार यामध्ये सापडते :

(A) मनोगतिक दृष्टिकोन

(B) वर्तनवादी दृष्टिकोन

(C) अस्तित्ववादी-मानवता दृष्टिकोन

(D) जैव-वैद्यकीय दृष्टिकोन

71. गिलफोर्ड यांची चाचणी विशेष वैशिष्ट्यांनी युक्त आहे :

(A) अत्यंत सृजनशील सूचना

(B) प्रत्येक विधानाला एक अचूक उत्तर

(C) अत्यंत संक्षिप्त कालावधी

(D) सैद्धांतिक चौकटी (रचनेचा) अभाव

72. If an "if P then Q" clause the 'Q' term is called :

(A) A conditional

(B) The antecedent

(C) A connective

(D) The consequent

72. जर "जर पी तेव्हा क्यू" वाक्य तर 'क्यू' संकल्पनेस म्हणतात :

(A) सशर्त

(B) पूर्ववर्ती

(C) अनुबंधात्मक

(D) परिणामात्मक

73. The easier it is for people to remember on instance in which they were betrayed by a friend, the more they except such an event to recur, this best illustrates the impact of :

(A) The heuristic principle

(B) The example principle

(C) The analogical problem solving

(D) Means-end analysis

73. मित्राकडून आपला विश्वासघात झाल्याची घटना लोकांना लवकर आठवते, अशीच घटना पुन्हा घडेल असे त्यांना वाटते, प्रस्तुत उदाहरण हा प्रभाव आहे :

(A) नवगामी तत्त्व

(B) उदाहरण तत्त्व

(C) सादृश्यनुमान समस्या परिहार

(D) साध्य-साधन विश्लेषण

74. At preschool Priyanka has learned that she must wash her hands before snack-time in order to get a snack. At home, she has started to wash her hands before eating. Priyanka's behaviour illustrates the process of :

(A) Stimulus generalization

(B) Response generalization

(C) Response discrimination

(D) Stimulus discrimination

75. When a child asks for a candy only when at the grocery store with their grandmother and not when with their mother, the presence of their grandmother is acting as a :

(A) Discriminating stimulus

(B) Observational learning

(C) Variable-interval reinforcement schedule

(D) Fixed-ratio reinforcement schedule

74. नाश्ता मिळविण्यासाठी नाश्ताच्या वेळी शाळापूर्व अवस्थेतील प्रियंकाने हात धूवायलाच हवेत हे शिकून घेतले. घरी, जेवणापूर्वी तिने हात धूण्यास सुरुवात केली. प्रियंकाचे हे वर्तन या प्रक्रियेचे उदाहरण आहे :

(A) उद्दीपक सामान्यीकरण

(B) प्रतिक्रिया सामान्यीकरण

(C) प्रतिक्रिया भेदनीकरण

(D) उद्दीपक भेदनीकरण

75. जेव्हा मूल फक्त आपल्या आजीबरोबर असतानाच किराणादुकानात कँडीसाठी विचारणा करते, मात्र आई जेव्हा सोबत असते तेव्हा करत नाही. आजीची उपस्थिती हे कार्य करते :

(A) उद्दीपकाचे विभेदीकरण

(B) निरीक्षणात्मक अध्ययन

(C) परिवर्तनीय-मध्यंतर प्रबलीकरण सारिणी

(D) स्थिर-गुणोत्तर प्रबलीकरण सारिणी

ROUGH WORK